MAKTAB VA OILA HAMKORLIGI: "BOSHLANG'ICH MAKTABDA OTA-ONALAR ISHTIROKINING O'QUVCHI O'ZLASHTIRISHIGA TA'SIRI"

Xurramova Jasmina
Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti
Filologiya fakulteti xorijiy til va adabiyoti
1-bosqich 106-guruh talabasi
https://doi.org/10.5281/zenodo.24332531

Annotatsiya: Mazkur tezisda boshlang'ich sinf o'quvchilarining bilim olishi va darslarni o'zlashtirishida oila hamda maktab hamkorligining o'rni yoritilgan. Bugungi kunda farzand tarbiyasi va ta'limida faqat o'qituvchining harakati yetarli emasligi, ota-onalarning dars jarayoniga va uy vazifalariga mas'uliyat bilan yondashishi bolaning o'zlashtirish ko'rsatkichlarini keskin oshirishi tahlil qilingan. Shuningdek, maqolada oila va ta'lim muassasasi o'rtasidagi o'zaro aloqalarni mustahkamlash, ota-onalarni maktab hayotiga faol jalb qilish bo'yicha amaliy tavsiyalar berilgan.
Kalit so'zlar: maktab, oila, hamkorlik, boshlang'ich ta'lim, o'quvchi o'zlashtirishi, ota-ona ishtiroki, pedagogik muloqot, ta'lim sifati.

Аннотация: В данном тезисе освещается роль сотрудничества семьи и школы в получении знаний и усвоении уроков учащимися начальных классов. Проанализировано, что на сегодняшний день в воспитании и обучении ребенка усилий одного только учителя недостаточно, а ответственный подход родителей к учебному процессу и домашним заданиям значительно повышает показатели успеваемости. Также в работе даны практические рекомендации по укреплению взаимосвязи между семьей и образовательным учреждением и активному вовлечению родителей в школьную жизнь.
Ключевые слова: школа, семья, сотрудничество, начальное образование, успеваемость учащихся, участие родителей, педагогическое общение, качество образования.)

Abstract: This thesis highlights the role of family and school cooperation in the learning process and academic performance of primary school students. It analyzes how a teacher's efforts alone are no longer sufficient in a child's upbringing and education today, showing that a responsible parental approach to classes and homework significantly improves a child's academic achievement. Furthermore, the paper provides practical recommendations for strengthening mutual ties between the family and the educational institution, as well as actively involving parents in school life.
Keywords: school, family, cooperation, primary education, student performance, parental involvement, pedagogical communication, quality of education.

Kirish. Bugungi kunda maktab va oila o‘rtasidagi mustahkam aloqa o‘quvchining kelajagini belgilab beruvchi asosiy omillardan biriga aylangan. Ayniqsa, boshlang‘ich sinf davri bolaning maktab hayotiga moslashishi, bilim olishga bo‘lgan qiziqishining shakllanishi va o‘zlashtirish ko‘rsatkichlari poydevori qo‘yiladigan eng muhim bosqichdir. Ko‘p hollarda ota-onalar farzandini maktabga berganidan so‘ng barcha mas’uliyatni faqat o‘qituvchiga yuklab qo‘yishadi. Aslida esa, 6–10 yoshli bolalar uyda ham ota-onaning e’tiboriga, qo‘llab-quvvatlashiga va nazoratiga qattiq muhtoj bo‘ladi. Ushbu tezisda

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

ota-onalarning ta'lim jarayonidagi ishtiroki boshlang'ich sinf o'quvchilarining darslarni o'zlashtirishiga qanday ta'sir ko'rsatishi va bu hamkorlikni to'g'ri yo'lga qo'yish yo'llari ko'rib chiqiladi.

Boshlang'ich sinf o'quvchisining darslarni o'zlashtirishida ota-ona nazorati va ruhiy ko'magining o'rni. Boshlang'ich sinf o'quvchisi hali mustaqil o'qish va vaqtni to'g'ri taqsimlash ko'nikmasiga to'liq ega bo'lmaydi. Shu sababli, uyda ota-onaning farzandi bilan birga dars tayyorlashi yoki hech bo'lmaganda uning vazifalarini tekshirib turishi bolada mas'uliyat hissini uyg'otadi. Ota-ona bolaning maktabdagi yutuqlari bilan qiziqsa, uning kichik muvaffaqiyatlarini ham maqtab tursa, o'quvchida o'ziga bo'lgan ishonch ortadi. Aksincha, uyda e'tiborsiz qolgan yoki faqat tanbeh eshitadigan bolada darsga nisbatan qo'rquv va sovuqqonlik paydo bo'ladi. Demak, oiladagi sog'lom muhit va ota-onaning ruhiy daldasi bolaning maktabdagi baholari va bilim darajasiga bevosita ijobiy ta'sir qiladi.

Maktab va oila hamkorligini samarali tashkil etish yo'llari

O'quvchining o'zlashtirishini oshirish uchun o'qituvchi va ota-ona o'rtasida doimiy va samimiy muloqot bo'lishi shart. Buning uchun faqat chorak yakunidagi ota-onalar majlislarini kutish yetarli emas. Bugungi kunda zamonaviy aloqa vositalari orqali o'qituvchi ota-onalarga bolaning darsdagi faolligi, qaysi mavzularda qiynalayotgani haqida qisqa ma'lumot berib turishi juda yaxshi samara beradi. Shuningdek, maktablarda ota-onalar uchun ochiq darslar tashkil etish, ularni sinfdan tashqari tadbirlarga jalb qilish ota-onaga farzandining bilim darajasini o'z ko'zi bilan ko'rish imkonini beradi. O'qituvchi va ota-ona bir yoqadan bosh chiqarib ishlagandagina o'quvchi bo'shliqlarni tezda to'ldirib, yuqori natijalarga erisha oladi. O'quvchining o'zlashtirishini oshirish uchun o'qituvchi va ota-ona o'rtasida doimiy va samimiy muloqot bo'lishi shart. Buning uchun faqat chorak yakunidagi ota-onalar majlislarini kutish yetarli emas, chunki o'sha paytga kelib o'quvchi ancha mavzulardan ortda qolib ketgan bo'lishi mumkin.

Bugungi kunda zamonaviy aloqa vositalari (masalan, maxsus guruhlar yoki elektron kundalik) orqali o'qituvchi ota-onalarga bolaning darsdagi faolligi, qaysi mavzularda qiynalayotgani haqida qisqa va o'z vaqtida ma'lumot berib turishi juda yaxshi samara beradi. Shuningdek, o'qituvchi ota-onaga faqat bolaning kamchiliklarini aytib shikoyat qilmasdan, uning kichik yutuqlarini ham e'tirof etishi va uyda bola bilan qanday mashqlar bajarish kerakligi bo'yicha oddiy maslahatlar berib borishi lozim.

Bundan tashqari, maktablarda ota-onalar uchun "ochiq eshiklar kuni" va ochiq darslar tashkil etish, ularni sinfdan tashqari tadbirlarga yoki kitobxonlik kechalariga jalb qilish ham muhim ahamiyatga ega. Bu orqali ota-ona farzandining sinfdoshlari orasida o'zini qanday tutishini, darsga qay darajada tayyor ekanini o'z ko'zi bilan ko'radi. O'qituvchi va ota-ona bir-birini ayblamasdan, aksincha, bir yoqadan bosh chiqarib ishlagandagina o'quvchi bo'shliqlarni tezda to'ldirib, yuqori natijalarga erisha oladi.

Boshlang'ich ta'limda yuqori o'zlashtirishga erishish maktab va oilaning uzviy hamkorligisiz mumkin emas. O'qituvchi bolaga tizimli bilim bersa, ota-ona uyda bu bilimlarning mustahkamlanishiga va bolaning ruhiy jihatdan tayyor bo'lishiga zamin yaratadi. Ota-onalarning maktab hayotida faol ishtirok etishi nafaqat o'quvchining baholarini yaxshilaydi, balki uning kelajakda bilimli, o'ziga ishongan va mas'uliyatli shaxs bo'lib voyaga yetishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining " ta'lim to'g'risida" gi Qonuni (O'RQ-637-son).- Toshkent,2020-yil 23-sentabr.
2. Azizxojayeva N.N Pedagogik texnalogiyalar va pedagogic mahurat.- Toshkent: O'zbekiston yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi nashriyoti,2026.-160 b.
3. Hasanboyeva. O, Hasanboyev J, Hamidov H. Pedagogika tarixi. – Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot matbaa uyi, 2004. 296 b.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.